

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii ramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prettilu de Prenumeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Romani'a :
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune 20 „ „ = 8 „ „
„ 3 — 10 „ „ = 4 „ „

Pentru Inscriptiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. tups'a timbrale pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschis 20 cr. de linia.
Unu exemplariu costã 10 cr.

Cartea rosia

Se impartî in a 13 l. c. intre membrii delegatiuniloru. Ea nu este asiè de voluminosa ca si cea d'in anulu precedentu, se pote câ scurtîmea tempului, care abiè face 6 luni, nu permise dlui Beust, de a suscepe mai multe corespundintie cu reprezentantii imperatesci d'in straintetate. Materialulu se imparte in 48 de capitle, tratandu mai multe d'intre ele despre câte unu obieptu. Scotemu d'in acêsta carte materialulu, care ne intereseza in prim'a linia si anume : cele doue cercularie ale c. Beust adresate câtra consululu generalu austriacu d'in Bucuresci, cav. de Zulauf.

Nr. 35.

Contele Beust catra cavaleriulu de Zulauf

Vien'a, 5. fauru 1869.

Postulu, ce stai a-lu ocupã, se considerã d'in partea guvernului maiest. salc imperatului si regelui d'in motive invederate ca unu postu de incredere deosebita. Sunt interese forte imprtante de natura politica si economica, a caroru reprezentare Vi se concediî între relatii grave.

Prin studiarea atenta a corespundintiei nostre politice cu agenti'a imperatêsca si regêsca d'in Bucuresci, si in specia prin studiarea fecundului materialu depusu in cartea rosia d'in urma, Vi-ati potutu face una imagine chiara despre intemplantente, cari in anulu precedentu ni turburara relationile nostre câtra guvernulu principelui. De sî certele aceste s'au terminatu in unu modu forte pacnicu, totu si au remasu inderetru una stimulatune rea si unu semtiu de nencredere, a caroru delaturare o potemu acceptã de la retragerea ministeriului Bracanu intemplantã de atunci incoce. De sî une facatoriele efepete ale schimbãrii ministeriului nu s'au facutu simtibile in mesura destulu de mare, totu-si alegerea celor doi agenti moldo-valachi, numiti de nou pentru Vien'a si Parisu, d'intre cari, celu d'antãiu ni este cunoscutu pre deplinu d'in negociatiunile de mai nainte, ni sierbesce de unu simptomu imbucuratoriu. Primii de la ambu asecurãri despre serio'sa vointia a guvernului loru, de a renunciã la politic'a iniñica pãcii a ministeriului retrasu, si de a-si îndreptã nesuintiele sale asupr'a promoveti buneistãri interne prin administratiune buna si asupr'a progresului economicu, in locu de a urmari planuri aventurose si de a amenintã Turci'a.

Noi privimu liniseiti acumu ca si mai nainte desvoltarea lucrurilor in Principate. Chiamarea D-vostre nu pote fi, a luã fatia cu guvernulu principelui una posituno, care ar avè in sine caracterulu unei opuseñtiuni sèu a unei ne'ncredere esprese. Ci Dta vei avè a te nesuì, ca sè apari placutu pottitiloru de acolo, in câtu adeca acêst'a se pote face fãra vatemarea intereseloru nostre, si in expresiunile Dtale sè folosesci totulu bunei vointie Prin ace'a se intielege de sine, câ nu trebeu sè intrelasi, de a urmari cu atentiune tot intemplantentele d'in

Principate. Nu ni este necunoscutu, câ, pre langa tota stimulatune amicabile, carea se manifesta in Bucuresci câtra noi, importurile de arme si inarmãrile se continua neintreruptu, pre cum si impregiurarea, câ agitativitiunile intre locuitorii d'in Transilvania si Ungari'a nu au incetatu.

Dta vei avè a accentuã resolutu la tota ocasiunea acomodata atãtu principelui Carolu, câtu si consiliariloru sci, câ nemicu nu este mai departe de monarci'a austro magiara de câtu pott'a de aneñsiune si ocupatiune pre cont'a Principateloru unite, si nu trimu cea mai sincera dorintia, de a traì in contielegere buna cu guvernulu moldovalachu. Se intielege câ acêst'a nu impedece, ca sustienerea detorintieloru basate pre conventiuni sè formeze punctulu decisivu pentru conceptulu nostru relativu la raportulu d'intre Turci'a si principe. — Noi nu amu potè privi cu ochiu indiferentulu cu atãtu mai putînu simpaticu, candu lucrurile in Principatele dunarene s'aru desvoltã in una procedere ofensiva sèu amenintiatoria contr'a poterii suzerane. — Ce se atinge de relatiunile nostre câtra guvernulu principelui, poti dechiarã, câ noi le privimu fãra vre-una preocupatiune, nu ne lasãmu a fi condusi de neci una predileptiune, si nu suntemu nesi de cum aplecati, precum ni s'au imputatu de repetîte ori, a dà asiè usioru erediementu acelei sciiri neliniscitorie despre agitatiuni romanesce pre terenulu nostru, si cumcã fatia cu fapte nenegabile nu ne potemu scuì de impresiuni dureroase.

Mai alesu trebeu sè-ti recumendu, ca sè sustieni relatiuni de cea mai deplina incredere, cu agintele francesu d'in Bucuresci carele, de sî petrece de scurtu tempu acolo, si-a sciutu castigã una cunoseintia chiara despre persoanele si situatiunea d'in Principate. Preeum noi preste totu procedemu adi in afacerile orientali in contielegere cu Franci'a, asiè si Dta in deosebi trebeu sè te ingrighesci, ca tonulu precum si pasii Dtale sè fia totu de-a-un'a in consonantia perfecta cu ai dlui Mellinet. Nu mai putînu vei avè a te pune in coatingere amicabile cu consululu generalu anglesu, M. Green, precum si cu c. Keyserling si cu cei-alalti colegi ai Dtale vei cercã a traì in contielegere.

In fati'a constelatiunii inea dubie a situatiunii d'in Principate, de asta data trebeu sè me marginescu a te provocã ca sè veghezi cu atentiune mare in tôte dreptiunile, si mi-reservu dreptulu ca, amesuratu proportiunii raporteloru Dtale, sè te prevede cu instructiuni detaiate.

Nru 36.

Contele Beust catra cavaleriulu de Zulauf in Bucuresci.

Vien'a, 26. aprile 1869.

Raportulu Dtale de la 15. l. c. ni ofere unu prospectu sumariu asupr'a resultatulu alegeriloru, efepuite in Principatele unite. D'in aceste este permisulu a conchide, câ guvernulu principelui pote contã in nou'a camera la spriginirea unei majoritãti impositante.

Bine voiesce, dle cavaleriu, a exprime princip. D. Ghic'a si dlui Cogalniceanu sincerelã me gratulatiuni, pentru triumfulu, ce l'au raportatu.

Este evidentu câ tier'a, dandu-li unu astu-feliu de votu eclatantu de incredere, n'a voitu a-si manifestã numai alipirea sa câtra escelintii barbati, cari de presinte i diregu afacerile ci s'a nesuitu a aretà, câtu de putîne simpatie sternescu in sinulu ei tendintiele estreme ale precedesiorloru loru.

Acêsta manifestatiune atãtu de insemnata, consolidandu pusetiunea presintiloru consiliari ai principelui Carolu, despre ce nu ne indoimu, va avè efepulu, câ va confirmã in ei propusulu, de a urmari politic'a ordinii si a pãcii, proclamata cu ocasiunea pasãrii loru in oficiu, si carea acuma se sanctiuneza prin votulu poporatiunii.

Ni-sierbesce spre indestulare vediendu câ in procederea guvernului d'in Bucuresci predomnesce acestu spiretu de loialitate, intieptiune si respectarea drepturilor altoruru-a, care, departe de a esclude adevertutulu patriotismu, este una intregire necesaria a acestui-a. Acêsta transactiune fericita nu va lipsi de a recastigã Principateloru unite buna vointia a poteriloru, carea au sciutu-o asiè de bine instrainã ratecirile ministeriului de mai nainte.

Ce se atinge de noi, nu dorimu altuce, de câtu a sustienè relatiuni bune, cu guvernulu principelui precum acele corespundu intereseloru bine precepate ale ambeloru tiere. Intentiunile maiest. sale, prea gratosului nostru dnu, fatia cu Principatele unite sunt cele mai bine voitorie, si si daea guvernulu principelui Carolu d'in partea sa va procede câtu de putînu a se aretà insulfetitu de simtieminte pacnice si impacatorie fatia cu noi si mai alesu daea acuma cu aprobarea poporulu va respinge apriatu agitativitiunile indreptate contr'a liniscii teritoriiloru nostre invocate, contra caroru-a avuramu de a reclamã mai nainte, atunci nu va mai esiste neci una piedeca, ca intre monarci'a nostra si Principatele sè se sustiena relatiuni de incredere si amicitia. Acêst'a este dorintia nostra, si poti asecurã pre principele Ghic'a si dlui Cogalniceanu, câ d'in parte-ne ne vomu nesuì, pentru a usiurã realisarea acelloru-a.

Primesce etc.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a d'in 13. iuliu a. c. a camerci deputatiloru.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notari; Petru Mihali si Col. Széll. — D'in partea guvernului sunt de fatia ministrii: c. Iuliu Andrassy, c. Emericu Mikó, Stefanu Gorove, Col. Bedekovics, Melch. Lónyay si b. Iosifu Eötvös.

Siedinti'a se deschide la 10 ore a. m. si se autentica procesulu verb. alu siedintiei de ieri. — Se susternu mai multe petitiuni.

Gregoriu Patrubaani interpeleza pre ministrulu lucrãrilor publice, câ are scire despre ace'a, câ lini'a ferata Urbea-mare — Clusiu — Brasieu nu atinge

nec intr'unu punctu cetatea Ghierl'a, cu tote câ in documentulu de concesione s'a desemnatu de statiune pentru lini'a in cestiune? are voi'a d'a face despusetiunile recerute in favorea Ghierlei?

Min. comun. Emericu Mikó respunde, câ nu pote da deslucirile dorite pana ce nu i se voru susterne planurile detaiate pentru lini'a respectiva. Alcum daca Ghierl'a ar' fi chiar' desemnata de statiune, nu urmèza ca lini'a trebeu a fi condusa prin cetate.

Ionu Kis adresèza ministrulu justitiei urmatori'a interpelatiune. 1) Fost'au insciintiatu cu ocasiunea arestãrii lui Böszörményi, prin atestatu medicalu, câ morbulu lui va deveni mai pericolosu in èrn'a urmatoria? 2) Ingrighitu s'a, ca Lad. Böszörményi, care i-a fostu condeputatu in doue diete, sè fia asiediatu intr'una localitate sanetosa sèu in vre-unu ospitalu, si sè fia provediutu cum s'a cuvenitu? 3) Dupase dlu ministru de justitia, precum insusi a marturisitu, cu trei lune dupa arestare recunoscu, câ Böszörményi erã demnu pentru a fi agratiatu, facutu-a Maj. Sale ce-va representatiune in caus'a acêst'a, in urm'a petitiuniloru susternute d'in partea coteloru Satu-mare, Maramuresiu si Sabolciu in favorea lui Böszörményi? Dlu ministru de just. sè binevoièsca a pune pre mès'a camerei actele in cestiune. 4) Facutu-a dlu ministru cercetare a supr'a sanetãtii lui Böszörményi, care dupa cum a fostu in comunu recunoscutu si dupa cum dovedira atestatele medicali, erã greu morbosu, si a cui intentiune rea sèu negrighintia oficiale a mediu-locitu ca morbosulu sè fia retienutu pana la mortea sa intr'una localitate nesanetosa? — Se va comunicã cu ministrulu just.

Carolu P. Szathmáry intrèba pre ministrulu cultulu si instructiunii publice, ce pasi voiesce a face pentru infiintarea unui institutu principalu in favorea scutirii infantiloru, si pentru respandirea ideei instituteloru de infanti? (Visulu celu mai placutu alu lui Széchenyi, erã magiarisarea romaniloru si a slaviloru colocuitori, prin institute de infanti! — Rap.)

Se va comunicã cu ministrulu instructiunii publice.

Min. comun. Em. Mikó respunde la una interpelatiune a lui Sev. Vukovits facuta in objectulu liniei ferate Urbea-mare — Fiume. Min. fin. Mel. Lónyay inea vorbesce in cestiunea acêst'a.

Camerci iã actu despre respunsurile ministriloru.

Trecundu-se la ordenea dfilei, se iã la desbatere speciale proiectulu privitoriu la lini'a ferata Ungari'a — Galiti'a si concesionea relativa la acêsta linia, si ambe se primescu cu modificatiunile propuse de comisiunea centrale. — Se dã apoi cetire proiectulu de concludu facutu de comisiunea de cali ferate in privinti'a linieloru ferate Eperjes — Tarnov si Muncastru — Strie, si se primesce. — Se cetese raportulu comisiuniloru: de cali ferate, si de finantie in objectulu proiectulu de concludu, facutu de ministrulu comun, in privinti'a liniei ferate Miskolcz-Putnok, — si se primesce.

In urma se decide, ca petitiunea alegatorilor d'in Santu-Niculau-mare in caus'a conscriptiunii electorale se se trameta la ministeriul de interne. Er' petitiunea cetatii Urbea-mare, care cere rebonficarea celor 54,000 fl. prestate in 1849—50 pre sem'a ostiril-ru rusesci, se va transpune la intregu ministeriul.

Siedintia se inchia la 12 ore si 10 min. d. am.

Siedintia d'in 14 iuliu a. c. a camerei deputatilor.

Se deschide la 10 ore a. m. Dupa autenticarea procesului verb. alu siedintiei de ieri presiedintele anuncia done petitiuni.

Carolu Szentivanyi propune ca presiedintele camerei sa fie impoternicitu a primi demisiunea deputatilor numiti judecatori. — Se primesce.

Danilu Irfanyi susterne petitiunea a 180 cetatieni d'in cottulu Zemplin pentru sustinerea alegerii judecatorilor.

Se trece la ordenea dl. ei, si se voteza definitivu a supr'a proiectului de lege despre lini'a ferata Ungari'a-Galiti'a.

M. just. Balt. Horvath raspunde la mai multe interelatiuni. intre altele si la acus'a redicata de Sandru Almasy, ca unulu d'intre membrii nou numiti la tribunalulu supremu sar' fi coruptu cu 4000 fl. Almasy insoftu de dep. Csanady si Mednyanszky, sa infatisiatu in aintea lui spunendu, ca judele respectivu, candu era inca avocatu, a contrasu 4000 fl. de la clientulu seu pentru estradarea actelor. — Acesta sa intemplat in 1864, sub domnirea legiloru maghiare, si dupa aceste legi — dl. eu min. — nu involve neci una ilegalitate. Dreptu-ace'a declara acus'a de neintemeiata, si provoca pre deputati, ca, in interesulu autoritatii judecatoresci, se se retiena de la acuse d'aceste-a.

S. Almasy corege vorbele ministrului intru acolo, ca elu a afirmatu, cum ca avocatulu respectivu a contrasu sum'a de 4000 fl. numai pentru ursoriele facute in caus'a clientulu seu. Spune apoi, ca avocatulu in cestiune este asesorulu de la curtea de casatiune Laurentiu Tot.

Min. Horvath afirma, ca suspitiunari n'au locu in camera. aici numai acus'a pote ave locu. Deci sustiene dlu deputatu acus'a in cestiune?

Almasy declara, ca elu n'a acusatu, daca inse cuvintele lui se iau dreptu acusa, le sustiene.

Min. just. Horvath apromite a face una stricta cercetare, si apoi a procede conformu rezultatulu. Deci dlu deputatu fi gat'a pentru a de satisfactiune la casu candu acus'a sar' dovodi neintemeiata.

Minist. just. Horvath raspunde apoi la interelatiunea lui Pulszky, cum-ca n'are seire despre sentintia tablei septemvirali prin care acesta radimandu-se pre §-ii 5. si 6. ai patentei, ar' fi tinsu a restitui dreptulu de avocitate. Interpelatoriulu dupa cum crede ministrulu, a facutu alusiune la procesulu Szentivanyi, sentintia referitoria la acestu-a inse nu sa basatu pre avocitate ci pre testamentu.

Luandu-se scire despre respunsulu ministrului, dlui raspunde la interelatiunea lui Fel. Luksich, ca dupa-ce scurtimea sesiunii presinti nu permite pertraterea proiectului de lege despre venatu, va roga presidiulu, ca se-lu puna la ordenea pertratarii in sesiunea mai d'aprope.

Dorintia ministrului se acorda, decidendu-se totu odata, ca proiectele de legi relative la regularea raportelor de posesiune si la desfiintarea regaliloru, se se ia la pertratere totu atunci.

Min. just., in urm'a interelatiunii lui Col. Tisza, pune pre mes'a camerei unu proiectu de lege referitoriu la contractualisti. Apoi raspunde la interelatiunea ce i sa adresatu in caus'a bunurilor (mare parte scrisori) confiscate in 850 de la Sandru Csiky, si apromite ca va face pasi in cestiunea acest'a la Maj. sa, ca-ce ministeriulu d'in Vien'a n'au voitu a le estrada, de si sentintia tablei septemv. a confirmatu dreptulu lui Csiky a supr'a bunurilor respective.

Min. fin. Lónya y raspunde la mai multe interelatiuni spunendu intre altele ca cass'a statului este in stare buna (?) — Colomanu Ghyzy si-esprime bucuria, ca in butulu totoruru faimeloru ce respandescu gurele rele despre ministrii nostri, dlu min. fin. constata una fericita situatiune in raportele financiare (Haritate.)

Comisiunea de petitiuni raporta despre petitiunile intrate. Opiniunea comisiunii sa primitu.

Siedintia d'in 14 iuliu a camerei deputatilor la 6 ore d. am.

Dupa autenticarea procesului verbalu, c. Eduardu Teleky anuncia, ca camera boeriloru primi proiectulu de lege despre lini'a ferata Ungari'a — Galiti'a. Se va sussterne Maj. sale pentru santiunare. — In privintia liniei ferate Eperjes-Strye, presiedintele camerei se va pune in coatingere cu presiedintele casei magnatiloru, si va medilocu, ca legea in cestiune se susterna Maj. sale pentru santiunare.

Siedintia se inchia la 7 ore si 8 a ser'a.

Siedintia d'la 15 iuliu a camerei reprezentantiloru.

Presiedintele Somssich deschide siedintia de adi, cea d'in urma in sesiunea prima, la 2¹/₂ ore dupa amedi.

Pre bancelministrari: Eötvös, Mico, Bedeveciu, Andrassy, Lonyay, Venheim si Gorove.

Dupa autenticarea proces. verbalu a siedintiei d'in urma, se anuncia, ca camera magnatiloru, a primitu proiectulu de lege despre lini'a ferata Eperjes-Ducla si Muncaciu-Stria.

D. Jul. Andrassy presinta camerei legile santiunate de maiest. sa relative: la exercerea potestatii judecatoresci, construirea calii ferate ung. de vestu, si la construirea calii ferate ung. galitiane. Se publica numai de catu si se trametu camerei magnatiloru. Notariulu face proces. verbalu, pentru a se tramite camerei magnatiloru de una data cu legile santiunate.

Presied. declara, ca va incunoscintia pre membrii camerei despre redeschiderea sesiunii viitoriepre calea publicitatii, si cu acesta se inchide prim'a sesiune a dietei d'in 1869—72.

Rectificare.

De multu tempu voiamu a rectificati opiniunea ratecita a unoru romani, cari totu meru se provoaca la cuvintele respicate prin organulu intieptului patriei in adresad in 10 augustu 1861, d'cu, totu meru se provoaca, ca la o dogma pretinsa-statorita de antaiulu patriotu alu Ungariei. Adeca ca unei natiuni, carea de frica suferintieloru patiminde abdice de drepturile sale, redobandirea acestoru drepturi ie totu-de-un'a grea si dubia. Fantan'a acestoru cuvinte trebuie cautata nu la intieptulu patriei, ci in „Contractulu socialu“ alu I. J. Rousseau a capu VIII. unde elu

dice: „Peuples libres, souvenez-vous de cette maxime: On peut acquérir la liberté, mais on ne la recouvre jamais. Va se dice Popore libere, aducetive a minte de acesta masima: unu poporu si pote casciga libertatea, in seli beratea odata perduta, e cu anevoia da o mai redobandi. Eca ce voiamu se dice corespundintelui d'in „Gazeta Transilvaniei“ nr. 46. 1869 Rubrica: „Nici una putere.“ etc. ca elu, si altii, carii voru mai voi in venitoriu a face trebuintia de acesta dogma politica, se nu se mai provoaca la intieptulu patriei, ci de a dreptulu la Rousseau, ca la singurulu urdutoriu competente alu acestei dogme politice!

In fine, me rogu de certare, Dle Redactoru! pentru acesta a mea infestare in preitiutulu, multu cereetatulu si maltratulu diurnalu alu Domniei-vostre.

Acesta dogma politica e de mare inventiatura si pentru „arcierii“ nostri, cari nu au fostu in stare a executa bu la papala d'in anulu 1853., si sa lasatu a se amagi de episcopatulu Magiariloru catolici. In anulu 1855 n'au fostu in stare episcopatulu nostru greco-catolicu a sustiene beserica nostra greco-catolica, ca se remana autocefala si autonoma precum dice stralucitulu nostru barbatu Baritiu,) pre bas'a bulei pontificale; primindu legea matrimoniala, si alte cala mitati ultramontane. In anulu 1869 episcopatulu nostru greco-catolicu inca n'au prevalutu a sustiene autokefalia si autonomia besericei notre greco-catolice; **participandu la congressulu autokefalo-autonomo-romano-catolico-magiaru.** Simplitatea romaniloru crede, ca legea are se se execute de sine insa-si, seu prin dusmanii nostri. *Legea trebuie executata prin capii nostri bisericesci si prin poporulu nostru de aceea-si beserica!!!*

Conclusulu

conferintiei membriloru alesi d'in Dieces'a Gherlei, tinenta in 27. iuniu in Desiu, fu: sustinere autonomici besericei gr.-cat. romane — neparticipare la congressulu catoliciloru convocatu pre 20 iuniu la Pest'a, representatiune colectiva catra mitropolitulu de Alb'a-Juli'a pentru convocarea unui Sinodu provincialu micstu, invitarea totoruru membriloru d'in Archieces'a si partile Ungariei prin telegrama la o conferintia generala in Clusiu seu Alb'a-Juli'a desupta pre 6. iulie (S.-Ionu), — era in casu de nerealizare, unu pasu colectivulu singuru d'in partea membriloru diecesei acestei-a, — in urm'a acestui conclusu, dupa ce conferintia totoruru membriloru pentru scurtimea tempului nu s'au potutu efeptui, — d'in partea membriloru diecesei Gherlane s'au si subscrisu o declaratiune motivata catra ven. ordinarialu, si deosebi catra Prea.S. Sa Metropolitulu despre neparticipare la congressu, si despre urgenta necesitate de a convoca unu Sinodu provincialu.

Paroci'a romanésca d'in Sigetulu-Marmatiei.

La inceputulu seclului XVII. episcopi'a romanésca a Maramuresiului inca existata, si numai dupa unirea diecesei rusesci de Muncastiu cu Rom'a, deveni viciim'a intrigeloru astutiloru eppi rusesci, spriginiti d'in partea statului.

Estu-modu credintiosi Romani d'in

Maramuresiu, Satu-mare etc. cuceriti cu multa nedreptate, gemura su jugulu ierarchiei rusesci de la Muncastiu pana la an. 1854. Sub acestu tempu de suferintia unu mare contingentu d'in Romanii sujugati si-perdura nationalitatea.

Infintiandu-se Episcopi'a romanésca in Ghierl'a, cea mai mare parte a Romaniloru de la isvorulu Tisei scapara de suopotismulu rusescu, numai paroci'a Sigetului si a Coseiului — ambe romanesci dupa dreptu si origine — avura nefericirea d'fi retinute si mai departe in catenele desnatiunalsirii.

Poporeni romani, cari formeza una majoretate insemnata in parociile de sub intrebare, au reclamatu de neumerate ori in contra acestei anomalie; ei au disubine, ca si noi si rusii se simu sustienuti in drepturile ce ni se cuviniu, ca interesele noastre se fa asecurate, dati, se ne impartimu fratiesce a supr'a bunuriloru parocii nostre, equalis divisio non conturbat fratres. Rusii inse au respunsu; nolli me tangere! paroci'a este a nostra; daca vreti, d'in gratia nostra, ve poteti rusifica.

Romanii au recursu la Imperatulul, la guvernulu tieci, se li face dreptate, seu se li vina intru ajutoriu pentru ca se-si pota infinti si sustiene una noua parocia romanésca. Dorere, tote au fostu in desiertu.

Ultimulu lor pasu facutu pentru a scapa de sub jugulu impusu de rusnici, este cunoscutu deplinu cetitoriloru „Federatiunii.“ Nu ni sunt inse cunoscute urmariile ce va ave acestu pasu intru un'a seu alta direptiune.

Dreptu comentariu la aceste calamitati ale confratiloru nostri d'in Maramuresiu, vomu atinge una trista impregiurare istorica.

De la intemeierea statului ungurescu (nu magiaru) si pana adi, Romanii d'in Maramuresiu au adusu dora mai multe, ma grele si importante gerge pentru esistinta libertatea si independintia acelu-a. Unu multime mare de diplome nobilitarie si donatiionali adeverece acesta. — Si totu istoria ne spune, ca statulu ungurescu conducatoriul destinelu lui, au fostu de multe ori forte ingrati fatia cu acei patrioti romani atatu de devotati patriei comune. Dreptu esemplu potemu aminti trecerea lui Dragosiu in Moldova, care, de siguru, n'a facutu-o de florid cecu.

Suntemu curiosi, ce va raspunde dlui ministru alu culteloru bar. Eötvös la interelatiunea dlui Jurc'a, facuta in caus' parocii romanesci d'in Sigetu; aseptam se vedemu, ore d'atu-s'au uitarii scrvitiele, ce Maramuresienii le-au facutu unguiloru, se nu amintim trecutulu mai indepartatu, chiaru si in 48? si chiar in detrimentulu propriu alu Romaniloru. — Ca se ne convingemu si mai bine despre buna vointia si fratieta unguresca. Vedremo!

Unu Maramuresianu.

Aradu, iuliu 12. st. n.

Nu potu se retacu si consciintia sufletulu nu me lasa ca se nu aruncu o privire fugitiva a supr'a teologiei nostre de alti, carea abid de cate-va dle si-lu cu totulu alta direptiune contraria celei de mai nainte, acesta ni-promise o infiorire si devoltare, o desceptare d'in somnulu celu targicu d'in care de a ne elibera avem pucina sperantia, cugetandu ca ecnule eschiamariloru nostre nu va ave rezultatu doritu, nu, d'cu d'in mai multe cauze obveniente.

Intruducundu S. Sa Episcopulu diecesanu de profesorulu la institutulu clericalu presectatulu Domnu Ioane Goldsiu fostu

tulu fure intruduse în institutiunile imperiului. D-vostra trebuie să lasați neatînse celelalte prerogative, cari i le-a concreditu poporul, si cari sunt conditiunile esentiale ale unei puteri guvernale, carea este scutul ordinii societății. Mesagiulu imperatescu fu bine primitu. Dupa această urmă alegerea notarilor din membrii majorității.

Londra, 13. iuliu. Bilulu bescicescu se ceti eri a trei-a ora în cas'a lordiloru.

Madrid, 12. iuliu. Unu decretu ordonéza unificarea neame-nata a 1/3 din detoriile de statu — Sagast'a dechiară în adunarea cortesiloru, că fie-care municipalitate, carea nu jóra pre constituțiune, se va disolve. Uniunistii însarcinara pre generalulu Primu cu formarea noului cabinetu. Primu speréza, că pre séra va potè presentà regintelui Serrano list'a ministeriale.

Viena, 13. iuliu. Dupa una sentintia mai recinte a papei, bescicescu trebuie să renuncia pre venitoriu la transactiune, si să procedă la actiune.

Carlovitiu, 13. iuliu. Congresulu s'a constituitu. Suboticiu propuse, ca presedintele să se alega; se respinse. Zsifoviciu propune a se trece la ordenea d'leii, de ora-ce congresulu aredejă presedinte în person'a patriarcului; se primesce de majoritate. Dupa aceea se proceda la alegerea notariloru, alegundu-se; Mejiciu, Stefanoviciu, Casapinoviciu si Natasieviciu, în urmă carei-a patriarculu dechiară constituitu congresulu.

Belgrad, 13. iuliu. Resultatulu suscrieriloru de èri la actiile bancii serbesce, face 20,245 de bucăti.

Paris, 13. iuliu. Diurnalulu „Debatte“ dîce, că este imposibilu a nu cunoscce valoarea reformelor, si ar' fi una nedreptate, candu nu li-s'ar aplacidă ore-si care recunoscintia.

Brusel'a, 13. iuliu. „Monitoriulu“ publica procesulu verbalu susceptu în afacerea câliloru ferate francese-belgice, care contine estrasele conventiuniloru francese-belgice si hollândice.

Belgrad, 13. iuliu. În mesagiulu, prin care reginti'a iachisa scupcin'a, se dîce urmatoriele: Dupa decurgerea a 50 ani de lupta Serbi'a se vede independente, în câtu ea în-si si-a creatu constituțiunea; în această noua constituțiune sunt depuse firmele garantii ale consolidării tronului; domnitoriulu e nereponsabilu si neviolabilu, libertatea amu dobenditu-o fără gerfa de sange, și într'unimu libertatea cu ordenea, si tier'a va prospera.

Paris, 14. iuliu. Sesiunea corpului legelativu s'a amenatu, fiindu că s'a ivitu necesitatea de a reorganisă ministeriulu, si de a pregati mai multe proiepte de lege. Repasirea lui Rouher este faptu decisu; ministrulu demisionatu va caletori la Sergey. Se afirma cu securitate, că Lavalette, Baroche si Gressier voru est' din cabinetu. E verosimilu, că ministeriulu casei imperiali se va desfintia. În noulu cabinetu, dupa cum se afirma, voru intră Segris, Louvret, Talhonet, Chevander si Drouyn de Lhuys.

Paris, 14. iuliu. „France“ de

adi spune: Imperatulu a provocatu pre Rouher să priméca presidiulu senatului. Ollivier nu primì portfoiulu ministerialu, ce i-se oferì. Magne, Forcade de la Roquette, Rigault de Geneouilly si maresialulu Niel, dupa cum se vorbece voru remanè în ministeriu. E verosimile, că Latour d'Auvergne va fi ministrulu esterneloru; în loculu lui se va numi reprezentante în Londr'a marchisulu Lavalette.

Viena, 14. iuliu. Domineca va primì imperatulu delegatiunile; pre cea ungresca la 10, éra pre cea austriaca la 11 ore. Consululu italiannu marchisulu Pepoli, s'a reñtorsu aici.

Viena, 14. iuliu. A séra s'a intemplatu în Brunn unu atacu sangerosu între lucratori si militia. Se aruncă cu pietre asupr'a militiei; trei soldati remasera morti.

Viena, 14. iuliu. Pre aici cercula faim'a, că principele de Grammont va caletori la Parisu, pentru a primì portfoiulu afaceriloru straine.

Viena, 14. iuliu. Eppulu Rudigier fu amnestiatu prin autografu imperatescu de la 13. l. c.

Linzu, 14. iuliu. Eppulu Rudigier voiesce a se retrage în clastru.

Madrid, 14. iuliu. Noulu ministeriu s'a formatu dejă. Ministrii poi sunt: Ardanazu pentru finanie, Echegaray pentru comerciu si Beceria pentru colonie. Ministrulu de mai înainte alu comerçului, Zorilla, primì portfoiulu justitiei.

Viena, 15. iuliu. Eppulu din Linzu fu amnestiatu prin autografulu imperatescu de eri. Se dîce, că cu ocasiunea esceseloru intemplete în Brunn s'ar' fi observatu agitatiuni straine.

Triestu, 15. iuliu. În urmă proclamatiuniloru agitatorie, marti încimiteriu si înainte ca fenelei Chiozza s'au intemplatu demonstratiuni în favorea evenemintelor d'în iulu anulu 1868 înse fure, suprimate d'în partea militiei, arestandu-se cam la 23 persoane.

Paris, 15. iuliu. La bursa s'a latitu eri faim'a, că principele Napoleonu s'ar' fi numitu presedinte/la consiliulu ministerialu.

Revista economica.

Impregiurările agricole si comerciale ale tierii nostre facu ca să fimu cu deosebire favorati, candu în alte tere este lipsa de produse, candu nu se facu produse. Si la noi se intempla de se smintesc recoltele, de nu se facu produsele dara si chiaru atunci noi nu suntemu lipsiti de grânele necesare subsistentiei publice. Noi producemu în totu d'a-una mai multu de câtu avemu trebuintia pentru alimentatiune, si cauta să producemu, că-ci nu avemu alta industria de câtu cultura pamentului pentru ca să îndestulâmu si trebuintiele celelalte. Producundu, dara mai multu, dorimu ca să avemu si cui vinde prisosulu producerei nostre, dorimu mai alesu ca să vindemu produsele nostre cu pretiu bunu.

Si acestu pretiu nu-lu potemu avè de câtu numai atunci candu nu se facu produsele în alte tere, candu este lipsa de pane în strainetate.

Acăsta lipsa se areta în anulu acestu-a. Éca cea ce cetimu în revist'a comerciala de la 24 iuniu a jurnaluluide

agricultura practica d'în Francia.

„Tienerea timpuriloru rele si nepriitorie recolteloru arunca nelinise în spirite si aduce redicare de pretiuri în tîrguri. Ploiloru necurmte si însofite de p'etra d'în cele d'antiau dile ale lui Juniu au urmatu mari quantități de neua ce a caditu în muntii cei mai înalti ai Europei, si ploile generale, reci si necontenite ce au caditu însofite de o scadere însemnata în temperatura. Sub acăsta înriurire primejdiosa granele s'au schimbata, d'în verdi s'au facutu galbene si s'au smintitu în forte multe locuri. Dupa ploie, a venit venturi si furtuni cumplite cari au culcatu la pamentu granele si pre cele mai slabe. Granele cu piulu subit're si lungu stau culcate la pamentu, pare că ar' fi fostu culcate, tescuite cu unu valatucu gren. Aceste grane nu se voru mai redica. Altele mai tari, stau culcate, plecate potu să se scole, déca timpulu se va îndreptă. Unele au ramasu dropte, învingundu furtunele, si aceste suntu acele dese grane albastre si varietătile de grane englese cu palele grose.

Acestu-a este aspectulu graneloru d'în centrulu Franciei de la nordu si de la estu. La estu, si mai alesu la sudu, granele au suferitu mai pucinu de timpurile rele, fiindu că a fostu mai înainte în crescere. Pretotindeni granele sunt în flore si este frica mare că acăsta crise delicata, de unde vine bogati'a séu seraci'a spicului, să nu treca bine, séu să nu se smintesca sub iariurirea timpuriloru contrarie ce o bintue de atātu-a timpu. Acăsta frica este întemeiata: ea se arata mai în tota Europa si produce pretotindeni o redicare mare în pretiulu graneloru. În Francia, pretiulu s'a redicatu cu 2 franci la sut'a de kilograme, afara de mediadi, unde n'a trecut de 75 bani.

„Grâulu alesu se platesce la Parisu 29 lei 50 bani sut'a de kilograme (79 lei, 78 de oca, preste unu leu ocau'a.)

„La Marsilia, afacerile sunt animate, înse grâulu d'în strainetate de calitate frumoasa este forte raru în magazine.

„În alte tere, pretiulu grâului si alu farinei se ridica ca si în Francia. Miscarea de suire a pretiuriloru se pare a fi generale ca si caus'a care a facutu-o să se nasca.“ („Ad. N.“)

Bursa si Comerçiu.

Pest'a, 14. iuliu. Tempulu caldurosu si uscatu, caldur'a cresce. Temperatur'a: Termometru + 23° Reaumur, Barometru 28" 5". Ap'a scade.

Bucatele. Tendintia tîrgului de bucate asta-di fu forte marginita, grau se aduse la piatia putieniu. Lipsindu cumperatori, pretiurile se sustienura neschimbate, si comerçiu se marginî cam la 20,000 measure. S'au notatu urmatoriele vendiari: grâu de Tis'a 200 mes. de 87 pundi cu căte 5 fl. 12¹/₂ cr. — 1100 mes. de 86 pundi cu căte 4 fl. 95 cr. — 250 measure de 85¹/₂ pundi cu căte 4 fl. 15 cr. — 200 measure de 85 pundi cu căte 4 fl. 70 cr. — 200 measure de 87 pundi cu căte 5 fl. 12 cr. — 200 measure de 85 pundi cu căte 4 fl. 80 cr. — 200 measure de 85 pundi cu căte 4 fl. 40 cr. — 300 measure de 87 pundi cu căte 5 fl. 15 cr. — 300 measure de 86¹/₂ pundi cu căte 5 fl. — 400 measure de 85¹/₂ pundi cu căte 4 fl. 85 cr. Tote pre trei lune, 1200 measure de 82 pundi cu căte 4 fl. 15 cr. — 1000 measure de 83 pundi cu căte 4 fl. 15 cr. Tote pre bani numerati, grâu de Banatu 1200 mes. de 85³/₄ pundi cu căte 4 fl. 87¹/₂ cr. — de Alb'a-regala 400 m. de 86 pdi cu căte 4 fl. 93 cr. — grâu nou de Tis'a 400 mes. de 88 pdi cu căte 5 fl. 15 cr. Tote pre trei lune si dupa centenariulu vamale. — Secar'a au scadiutu în pretiu cu 5 cr. S'au notatu numai 250 mes. fără garantia de pondu (greutate) cu căte 3 fl. 20

cr. bani numerati. Porumbu (Cucuru) în cercatu, s'au notatu: cucurudi de Banatu 1000 centenarie vam. cu căte 2 flor. 32¹/₂ cr., Baci'a 5000 cent. vam. cu căte 2 fl. 35 cr. Tote pre bani numerati. Ovesulu neschimbatu, 2000 mes. de 43—50 pdi cu căte 1 flor. 90 cr.

Valute si Devise: Napoleond'or 9.99¹/₂ Hamburg cu 91³/₄, Londr'a cu 125³/₄

Burs'a de sér'a. Putieniu comerçiu, Cu nibus cu 161—161¹/₂, Tramvay cu 204¹/₂ —205, Creditu austriacu 287 inchiatu, masu 288.

Concurşu.

La gimnasiulu romanu d'în Nasaudu unde cu inceputulu anulu scolastecu 1869 se va deschide si clas'a a VII. sunt de optu mai multe statiuni de profesori de nari, apoi una statiune profesionale pentru desemnu si caligrafia. Cu fie-care statiune este impreunatu unu salariu anuale de 600 fl. v. a. relutu de locuintia.

Aspirantii de a fi alesi de profesori dinari în suplieele loru concursuali ascernatu la subseris'a comisiune multu pana în 10 Augustu 1869 voru avè a documenta:

- a) cumcâ pana acuma au avutu un portare buna morale,
- b) cumcâ sciule perfectu limb'a romana carea este limb'a invetiamentului.
- c) cumcâ au absolvitu gimnasiulu si a facutu esamenulu de maturitate cu succes bunu,
- d) cumcâ au absolvitu cursulu filosofic la voru una facultate filosofica, i au facutu esamenulu de profesore,
- e) cei cari voru cunosce deplinu si limba magiare si germana se voru preferi.

Pentru profesorele de desemnu si caligrafia, care pre langa gimnasiu va avè a propuna elemintele si în scol'a normale pre langa recerinti'a d'în punctulu a) se pretinde ca să fi absolvitu scol'a reale superioara si cursulu prescriu la unu institutu politecnicu succesu bunu, si să fie declaratu auctoritatile competinti, de cualificatu pentru una atare catedra.

Din siedinti'a comisiunei administratoriloru a fonduriloru scolare, Nasaudu, în 4. Iul. 1869 2—3. Presedintele

Ionu Florianu. m. p.

Incunoscintiare.

În urmă conclusului adusu în anulu la Ghier'a Adunarea generala a Asociatiunii Trans. rom. se va tînd în X. Augustu a. c. calind. nou, în Siomecut'a-Mare, Districtu Cetatea-de-Petra, — sunt rogati cu onore patriotica toti acei DD. MM. Membri ai Asociatiunii, cari au intentionat de a lua parte la acesta adunare, si se adresa către subserisulu, celu multu putentiu în 5 Augustu, a. c. pentru ca să se poata face despusetiunile trebuincioase în privinta încortelarei.

Datu în urmă conclusului adusu în sediinti'a Comitetului Arangiatoriu tîndu în iuliu, 1869 în Siomecut'a-Mare. *) Dr. Ionu Colceriu Corabianu, m. p. 2—3. Mb. alu Comitetului.

*) Onor. Redactiuni a celorlu alte diuare romanesci sunt rogati a primì în colona loru acesta publicatiune.

Propriet., redact., respundietoriu si editori:

ALESANDRU ROMANU